

Maatschappelijke Ontwikkelingen

De Raad

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Afkondiging netcongestie

datum 10 december 2024
bijlage(n) 1

1. Inleiding

Tennet en Stedin hebben vanaf 5 december voor bijna geheel Zuid-Holland waaronder de gehele gemeente Rijswijk congestie afgekondigd voor afname van elektriciteit. In de bijlage vindt u de brief van Tennet en Stedin. Tennet kondigt congestie af om de leveringszekerheid en de veilige bedrijfsvoering van het huidige elektriciteitsnet te kunnen blijven garanderen. Elektriciteit blijft beschikbaar voor alle bewoners en bedrijven die al een aansluiting hebben. Congestie heeft wel gevolgen voor nieuwe grootverbruikaansluitingen. In deze brief geven we op hoofdlijnen aan wat de gevolgen (kunnen) zijn voor Rijswijk.

2. Kern informatie

De vraag naar en het aanbod van elektriciteit is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Prognoses laten met name tussen 16:00-21:00 in (koude) wintermaanden (november t/m februari) veel pieken op het elektriciteitsnet zien. Hierdoor ontstaan er op piekmomenten capaciteitsproblemen. Dit noemen we netcongestie. De nieuwe prognoses naar de vraag naar elektriciteit laten een grotere toename zien dan was voorzien. Ondanks de al gedane inspanningen is het elektriciteitsnetwerk hier niet voldoende op voorbereid. Het probleem van netcongestie speelt bijna in heel Nederland.

De hoogspanningsnetbeheerder TenneT heeft nu congestie afgekondigd voor afname. Dit heeft een directe doorwerking voor het midden- en laagspanningsnet van Stedin.

Gevolgen

De gevolgen zijn op verschillende plekken in de regio en ook in Nederland waar netcongestie voor afname (gebruik) of invoeden (leveren) eerder is afgekondigd, waarneembaar. Bedrijven en andere grotere gebouwen moeten lange tijd wachten om aan te sluiten op het elektriciteitsnet of kunnen duurzaam opgewekte stroom niet leveren aan het elektriciteitsnet.

In het gebied waarvoor congestie voor afname is afgekondigd worden nieuwe aanvragen voor grootverbruikaansluitingen op het elektriciteitsnet per 5 december 2024 op een wachtlijst geplaatst. Zij kunnen geen nieuwe aansluiting krijgen. Ook aanvragen voor het vergroten van bestaande aansluitingen zullen op een wachtlijst worden geplaatst. Deze aanvragen kunnen pas in behandeling genomen worden zodra er netcapaciteit in het gebied beschikbaar komt.

Op hoofdlijnen is het volgende beeld te schetsen van de gevolgen:

- Woningbouw – Woningen hebben een kleinverbruikaansluiting¹ en kunnen aangesloten worden door Stedin. Er zijn in dit gebied echter ook woningbouwontwikkelingen die een grootverbruikaansluiting nodig hebben voor centrale voorzieningen (zoals liften, ventilatiesystemen, centrale warmtepompen, laadpalen, et cetera.). Stedin heeft aangegeven maatwerk toe te passen bij ontwikkelingen waarbij een grootverbruikaansluiting nodig is voor de woonfunctie. Woningbouw kan ook negatief beïnvloed worden als dit onderdeel is van een gemengde ontwikkeling (zie hieronder).
- Bedrijven – Aanvragen voor nieuwe of grotere grootverbruikaansluitingen worden op de wachtlijst geplaatst. Dit geldt ook voor kantoorontwikkelingen of een commerciële plint bij woningbouwontwikkelingen (bijvoorbeeld een supermarkt die een grootverbruikaansluiting nodig heeft voor de koelcel). De business case van gemengde ontwikkelingen is vaak sterk afhankelijk van deze commerciële functies, waardoor dit ook een effect kan hebben op de woningbouwontwikkeling.
- Maatschappelijke voorzieningen – Aanvragen voor een grootverbruikaansluiting voor scholen, ziekenhuizen, zorginstellingen, sportclubs en ziekenhuizen komen ook allemaal op de wachtlijst te staan. Deze ontwikkelingen kunnen daardoor vertragen of niet gestart worden tot het moment waarop er weer ruimte komt op het net.
- Verduurzaming – Onder andere snellaadinfrastructuur voor elektrische auto's, walstroom en (in sommige gevallen) warmtenetten hebben grootverbruikaansluitingen nodig. Elektrificatie is een belangrijke vorm van verduurzaming voor veel industriële processen. De gevolgen van deze congestiemelding voor de uitbreidingen van warmtenetten in Rijswijk wordt bekeken. Warmtenetten hebben een veel lagere impact op het net dan individuele elektrische verwarmingsoplossingen zoals warmtepompen en valt daarom te beschouwen als een congestieverzachter (zie prioriteitskader).

Maatschappelijk prioriteringskader

Per 1 oktober 2024 is het maatschappelijk prioriteringskader van kracht voor het prioriteren van aanvragen op de wachtlijst in congestiegebieden. Zoals hierboven benoemd worden nieuwe grootverbruikaansluitingen in een congestiegebied op een wachtlijst geplaatst. Voorheen was het zo dat aanvragen op de wachtlijst op volgorde van binnenkomst werden behandeld, het zogeheten 'First Come First Serve'-principe. Per 1 oktober 2024 kunnen partijen op de wachtlijst een prioriteringsverzoek indienen bij de netbeheerder. De netbeheerder bepaalt aan de hand van het door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) vastgesteld kader welke positie de aanvraag krijgt op de wachtlijst. Het is belangrijk om te constateren dat partijen die een prioriteringsverzoek indienen niet per definitie direct transportcapaciteit toegewezen krijgen. Pas als er capaciteit vrijgekomen is in een congestiegebied, kan de netbeheerder een aanvraag op de wachtlijst eventueel capaciteit toekennen. De aanvragen waarvoor maatschappelijke prioriteit is aangevraagd en toegekend worden aangesloten op volgorde van de geprioriteerde wachtlijst.

Er worden drie prioriteringscategorieën gehanteerd:

- Categorie 1: Congestieverzachters. Organisaties die extra transportcapaciteit leveren voor andere klanten op het elektriciteitsnet zijn congestieverzachters. Congestieverzachters krijgen de hoogste prioriteit op de wachtlijst.
- Categorie 2: Veiligheid. Organisaties in categorie 2 dragen bij aan de veiligheid in Nederland. Denk hierbij aan defensie, brandweer, politie, rechtspraak, waterbeheer en acute gezondheidszorg.
- Categorie 3: Basisbehoeften. Organisaties in categorie 3 voorzien in een basisbehoefte. Denk hierbij aan het onderwijs en woonbehoefte. Ook de openbare drinkwatervoorziening, warmtevoorziening en gasvoorziening vallen onder deze categorie.

Als Tennet en Stedin capaciteit vinden voor nieuwe aansluitingen in Rijswijk, dan kunnen aanvragen op de geprioriteerde wachtlijst in behandeling worden genomen. Het is van belang dat ontwikkelingen die in één van de categorieën vallen daarom zo spoedig mogelijk een prioriteringsverzoek indienen bij Stedin.

3. Vervolg

Het is op dit moment nog niet exact duidelijk wat de gevolgen zijn van netcongestie voor de

¹ Kleinverbruikaansluitingen hebben een aansluitwaarde tot en met 3x80 Ampère.

ontwikkelingen in Rijswijk. Wij zullen dit gaan inventariseren. Het college komt bij uw raad hier op terug. De verwachting is dat netcongestie onze bedrijven en gebouwen met een grootverbruikersaansluiting en die willen verduurzamen wel gaat beperken. Dat willen we uiteraard zoveel mogelijk voorkomen.

In de komende periode brengen we in kaart wat de gevolgen zijn voor de plannen en projecten in de gemeente en wat we zelf kunnen doen om de netcongestie te verminderen. Wij waren al met Stedin in overleg over de zogenoemde buurtaanpak. De buurtaanpak is gericht op het verzwaren van het laagspanningsnet in de wijken. Een overeenkomst hiertoe zal binnenkort worden ondertekend. De buurtaanpak zal echter geen impact hebben op de congestie op het hoogspanningsnet van Tennet.

Als er ontwikkelingen zijn of meer duidelijk is wat de gevolgen zijn van de netcongestie in Rijswijk zullen wij uw raad nader op de hoogte stellen. Als bij de raad de behoefte is om meer informatie te krijgen, dan horen wij dat graag. Wij zullen dan een informatiebijeenkomst organiseren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):

- Onderwerp – Corsanr. 24.114960 brief Tennet/Stedin